

**ДЕРЖАВНА УСТАНОВА «ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ЦЕНТР МАТЕРИНСТВА ТА
ДИТИНСТВА НАМН УКРАЇНИ»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою Інституту
Протокол № 5 від 27.11.2024р.

Генеральний директор
Академік НАМН України

Юрій Антипкін
Юрій АНТИПКІН

ПОЛОЖЕННЯ

**про оцінку заходів безперервного професійного розвитку на ознаки академічної
добročесності та дотримання принципів практичної
медичної/фармацевтичної/реабілітаційної діяльності, заснованої на доказах**

1. Загальні положення

1.1 Положення про оцінку заходів безперервного професійного розвитку (БПР) на ознаки академічної добročесності та дотримання принципів практичної медичної/фармацевтичної/реабілітаційної діяльності, заснованої на доказах у ДУ «Всеукраїнський центр материнства та дитинства НАМН України» (далі - ВЦМД) розроблене відповідно до Конституції України, законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про видавничу справу», Статуту Державної установи «Всеукраїнський центр материнства та дитинства НАМН України», «Про затвердження Положення про систему безперервного професійного розвитку працівників сфери охорони здоров'я» (затверджено Кабінетом Міністрів України від 14.07.2021 №725), «Деякі питання безперервного професійного розвитку лікарів» (наказ МОЗ України від 22.02.2019 № 446) та інших нормативних документів.

Це Положення визначає основні принципи дотримання академічної добročесності та принципів доказової медицини, поняття дотримання та порушення, види академічної відповідальності, порядок притягнення до академічної відповідальності учасників навчального процесу, а також регламентує створення нових механізмів побудови комунікацій у ДУ «Всеукраїнський центр материнства та дитинства НАМН України» та необхідних умов для недопущення порушень академічної добročесності.

1.2 Академічна добročесність - сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватись учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Для забезпечення академічної добročесності необхідно дотримуватися таких принципів:

1) верховенства права; 2) законності; 3) демократизму; 4) пріоритетності прав і свобод людини та громадянина; 5) рівноправності; 6) гарантування прав і свобод; 7) науковості; 8) професіоналізму та компетентності; 9) партнерства і взаємодопомоги; 10) поваги та взаємної довіри; 11) відкритості і прозорості; 12) відповідальності за порушення академічної добročесності.

1.3 Види відповідальності за порушення академічної доброчесності у ДУ «Всеукраїнський центр материнства та дитинства НАМН України» визначаються розділом 3 цього Положення.

2. Дотримання академічної доброчесності

2.1 Дотримання академічної доброчесності науковими та науково-педагогічними працівниками передбачає:

2.1.1 посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей інших осіб;

2.1.2 дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

2.1.3 надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково- педагогічну, творчу) діяльність;

2.1.4 контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти в освітньому процесі та науковій діяльності;

2.1.5 об'єктивне оцінювання результатів навчання.

2.2 Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти та споживачами освітніх послуг передбачає:

2.2.1 самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей);

2.2.2 посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей інших осіб;

2.2.3 дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

2.2.4 надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

3. Порушення академічної доброчесності

3.1 Порушенням академічної доброчесності вважається: академічний плагіат; самоплагіат; фабрикація; фальсифікація; списування; обман; хабарництво; необ'єктивне оцінювання.

3.2 Академічний плагіат - оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених % 2 творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства, а саме: 1) відтворення в тексті наукової роботи без змін, з незначними змінами, або в перекладі тексту іншого автора (інших авторів), обсягом від речення і більше, без посилання на автора (авторів) відтвореного тексту; 2) відтворення в тексті наукової роботи, повністю або частково, тексту іншого автора (інших авторів) через його перефразування чи довірливий переказ без посилання на автора (авторів) відтвореного тексту; 3) відтворення в тексті наукової роботи наведених в іншому джерелі цитат з третіх джерел без вказування, за яким саме безпосереднім джерелом наведена цитата; 4) відтворення в тексті наукової роботи наведеної в іншому джерелі науково-технічної інформації (крім загальновідомої) без вказування на те, з якого джерела взята ця інформація.

3.3 Самоплагіат - оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів.

3.4 Фабрикація - вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях.

3.5 Фальсифікація - свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень.

3.6 Списування - виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання.

3.7 Обман - надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування.

3.8 Хабарництво - надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі.

3.9. Необ'єктивне оцінювання - свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

4. Академічна доброчесність та дотримання принципів практичної медичної/фармацевтичної/реабілітаційної діяльності, заснованої на доказах, при проведенні заходів безперервного професійного розвитку

4.1. У своїй діяльності ДУ «Всеукраїнський центр материнства та дитинства НАМН України» несе повну відповідальність за освітню діяльність при проведенні заходів БПР. Планування, організацію, проведення та аналіз результатів освітньої діяльності в інституті організує науково-організаційне відділення, яке працює та впроваджує в освітню діяльність принципи дотримання Академічної доброчесності та дотримання принципів практичної медичної/фармацевтичної/реабілітаційної діяльності, заснованої на доказах. Відповідальним за цей процес є завідувач науково-організаційного відділення.

4.2. Науково-організаційне відділення вимагає, щоб усі клінічні рекомендації, які надаються в ході освітньої діяльності, базувалися на здобутках сучасної науки, наукових доказах та клінічному обґрунтуванні, а також надавали справедливе та збалансоване уявлення про діагностичні та терапевтичні підходи.

4.3. Науково-організаційне відділення рекомендує науково-викладацькому складу, які відповідають за підготовку змісту своїх доповідей (презентацій), використовувати таблицю рівнів доказів, розроблену Оксфордським центром з доказової медицини (<https://www.cebm.ox.ac.uk/resources/ievels-of-evidence/ocebmllevels-of-evidencel>), щоб визначити/оцінити рівень використаних доказів і переконатися, що представлена інформація базується на найвищому можливому рівні доказовості. Також викладачам рекомендується надавати цитування та рівень доказовості публікацій та дослідницької інформації у своїх презентаціях.

4.4. Усі клінічні рекомендації та інформація про наукові дослідження, що використовуються в освітній діяльності, за місяць переглядаються працівниками науково-організаційного відділення, на всіх етапах планування, підготовки та реалізації освітнього заходу. Цей процес передбачає також участь експертів-рецензентів.

4.5. Якщо в процесі оцінки матеріалів наукових медичних форумів працівники науково-організаційного відділення не можуть зробити висновок щодо відповідності та обґрунтованості освітніх матеріалів, запрошуються експерти-рецензенти. Цей процес також допомагає перевіряти презентації/освітні матеріали, щоб переконатися, що в них відсутні жодні наміри чи ненавмисна комерційна упередженість, що ця освітня діяльність не пропагує ненаукові підходи до діагностики чи терапії, не пропагує рекомендацій, лікування чи способів здійснення медичної допомоги, які, як визначено, мають ризики або небезпеку, які переважають переваги або, як відомо, малоефективні при лікуванні хворих.

4.6. При виявленні та встановленні фактів порушення академічної доброчесності та дотримання принципів доказової медицини завідувач відділення приймає відповідні рішення щодо таких порушень. Незначні порушення виправляються і освітні матеріали дозволяються надавати в ході реалізації освітнього заходу. При порушеннях, які не відповідають принципам академічної доброчесності та доказової медицини, приймається рішення відсторонити викладачів, у яких були виявлені такі порушення від участі в освітньому заході.

4.7. Оскарження рішень про встановлення порушень академічної доброчесності та дотримання принципів доказової медицини відбувається на основі письмового звернення (апеляції) особи, навчальний матеріал якої перевірявся. Апеляція подається особисто автором(ми) матеріалів на ім'я керівника науково-організаційного відділення у триденний термін після оголошення результатів перевірки.

4.8. Для розгляду апеляцій створюється тимчасова комісія з питань академічної доброчесності, яка включає працівників науково-організаційного відділення та осіб, які не є працівниками відділення та офіційними рецензентами. Апеляція розглядається Комісією з

питань академічної доброчесності у тижневий термін з наступного дня після виходу наказу (доручення) директора про розгляд апеляції, якщо інший термін не зазначено в наказі (дорученні).

4.9. Висновки Комісії з питань академічної доброчесності оформлюються відповідним протоколом. За результатами засідання Комісія з питань академічної доброчесності формує висновки, які підписує голова Комісії, її члени та заявник.

4.10. За порушення академічної доброчесності та принципів доказової медицини науково-педагогічні працівники можуть бути притягнуті до такої академічної відповідальності, як відмова у подальшій співпраці щодо участі в організації та плануванні заходу, підготовки навчального контенту наукового медичного форуму.

4.11. За дії (бездіяльність), що визнані як порушенням академічної доброчесності, особа, стосовно якої порушено питання про порушення нею академічної доброчесності, може бути притягнута до інших видів відповідальності з підстав та в порядку, визначених чинним законодавством України.

5. Прикінцеві положення

5.1. Це Положення затверджується Вченою Радою ВЦМД.

5.2. Зміни та доповнення до цього Положення вносяться шляхом затвердження нової редакції.

5.3. Після затвердження Положення у новій редакції попереднє Положення втрачає чинність.